

Выходитъ во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботы (кромъ рускихъ санть) о 5-й год. цен. Литер додатокъ «Библиотека наизнам. поэзии» выходитъ по 2 печат. арк. кштъ кождого 15-го и послѣднаго дня кождого мѣсяца. Редакція Администрація пдѣлъ Ч 44 улица Галицка. Рубрикаторъ заслуживаєтъ лишь на посередине застеженію. Оглашения принимаются по цѣни 6 кр. бѣл. одногодиція пеизданію, въ рубр. «Надоблане» по 20 кр. а. в. Реклама неопечатаній вѣльмъ бѣл. порта.

Представу и инсертаты принимаются: У Львовъ Администрація «Дѣло». У Вѣдди Наазенштейн & Vogler, Wallfischasse 10; M. Dukes, Klemmengasse 13; G. L. Danne & Co., Singerstrasse 11 а; Rudolf Mosse; F. A. Richter, Nibelungengasse 4. Въ Франкфуртѣ M. Наазенштейн & Vogler, E. L. Danne & Co. Въ Париже Agence Hayas. Въ Ростовѣ Редакція «Кіевскіхъ Старинъ» въ Кіевѣ, почтовыи яруды и Газетне Бюроѣ В. Ф. Зама въ Одессы Дерибасовская ул., д. Ралли 9.

Съ днемъ 1 (13) цвѣтня розпочинається другій кварталъ. Просимо о надсыланьї предплаты и виробнаньї залегостей.

Новій предлатники «Библиотеки наизнаменитихъ поэзии» достанутъ зачату поэзию «Кіевъ Сребрений» бѣл. початку.

Выборы до рады державной.

Выборы до рады державной уже розписаны и то: зъ куріи мезшихъ посѣлостей на день 2 л. червня, зъ куріи мѣстъ на 8., зъ палатъ торговельныхъ на 10., а зъ куріи бѣльшихъ посѣлостей на 11 червня с. р.

Hannibal ante portas! — можемо скажати. Хвиля для нась Русиновъ дуже важна! Отъ того, якъ до цені приготовимо и якъ си зъумѣмо и зможемо выкористати, буде въ великой часті зависи судьба нашого народа въ грядучому парламентарному шестиполтвію.

Можність, выкористати сю хвилю всесторонно, спочиває однакож головно въ нашихъ рукахъ, спочиває въ тѣмъ, съ якимъ засобомъ свѣдомости своихъ правъ и обовязковъ горожанъскихъ и о сколько енергично и неустрошимо прїмемось за дѣло выборовъ. Успѣши и щасливо перевести ихъ — се рѣчъ не копче легка, имено въ виду сего, що край нашъ заселяють елементы мало або и зовсіємъ памъ неприклонній, котрыхъ интересы не сходятся повсюди съ паміями, и що зъ горы не надіється памъ нѣякої помочи.

Минули мѣбуть безповоротно тѣ добрии часы, коли безъ нась — про нась дбано, коли за Русиномъ глядано. Інтрига, а може и власна пепорадиство або малодушність витинула нась на друге поле и въ минувшому шестиполтвію мусевъ Русинъ стояти далеко бѣтъ махини конституційної, котра живити имено тихъ, що нею обертають, а подальшимъ, слабшимъ фактрамъ конституційнимъ подає лиши окрушины зъ трапезы. Нынѣ, якъ звичайно въ державѣ конституційній, кожда рука для себе крива и длятого кожда неруска одиниця пдѣ при предстоячихъ выборахъ противъ нась.

Съ тымъ треба памъ передъ всѣмъ почислитись, съ тымъ мусимо освоитись, але таке — впрочемъ природне — положеніе

Дѣло

наказує и намъ збрвати рѣшучо съ всякого рода индиферентизмомъ, съ сонливостю, несмѣлостю та недбалствомъ, а рука въ руку, сполученими силами, съ поднесеною головою и съ геройствомъ нашихъ предківъ у груди взятися за дѣло выборовъ.

Положеніе наше національне, культурне и економичне не конче бградне, та и не стане бграднѣшимъ, если самъ про основну его поправу не подбаемо. До нась, інтелигенції рускої, духовної и свѣтской кличе дуже голосно и той темний, непросвѣщений и той бѣдный, матеріально знидѣлый братъ и домагається бѣтъ нась помочи. Пдемо давнѣйшио дорогою малодушности и егоизму кастового, то пебавомъ и воронъ по нась не заікраче, а історія зацише на своихъ картинахъ, що не живъ, и животвъ колись нардѣ рускї въ Галичинѣ, плакавъ надъ щербатою своею долею, але збрватися орканомъ до обороны своихъ правъ у него не було нѣ воли въ силы.

Толькожъ пдѣ симъ взгляду мы не пессимисты, а порукою, що дѣло предстоячихъ выборовъ удастся намъ по можности найлѣпше, есть для нась головно та обставина, що въ послѣдніхъ лѣтахъ, наученій досвѣдомъ, мы въ меншої мѣрѣ спускались па ласки зъ горы, а зближивши до народа, поспели пдѣ его чоршу стрѣху съ просвѣтою и бльшу свѣдомость своихъ національныхъ правъ и смѣливостъ до обороны тихъ-же. Въ якихъ некористныхъ обставинахъ ставали мы передъ двома роками до урии выборкою до сїму краевого, придавленій голоснимъ крикомъ, що будто Русинъ утративъ вже и у коропи довѣре, то прецѣ при мѣрнихъ заходахъ удалось намъ поставить доказъ, що Русина не можна ще зробити безгласнимъ, хочь противъ него треба було противнїй сторонѣ вытагати рапсованихъ кандидатовъ.

Огъ сего недавнаго часу дѣло змѣнилось значно въ нашу користь. Туманъ, що кръвъ и затемнюють наше нардѣ дѣло, розйшовся щасливо. Зъ устъ нашого Монарха почули мы съ отрадою голосий слова дозвѣра, ободрились пими и нынѣ яко нестрашній нѣжому пдемо смѣло сокрушати копія на поле выборовъ. Силу, що попытало зъ розбудженію пресвѣтною працею духа, показали достаточно нашій вѣча народній а си-

лу ту — маємо надію — не зможе такъ легко побороти супротивна сторона деморализуючими матеріальними средствами. За той часъ змогъ нашъ нардѣ и познати своїхъ людей и виї знайде въ собѣ напевно столько крѣпкої волї, щобъ тихъ людей а не другихъ покликавъ до обороны интересовъ своихъ въ найвишомъ законодательномъ зборѣ. Впрочемъ, о яку рѣчъ тутъ розходиться, щобъ можна ще тепер не вѣрити намъ въ успѣхъ нашихъ ініціїй і падѣй? Чи жъ Русинъ галицкї страшний державѣ австрійской? Чи інтересы его національній і просвѣтнїй не вяжутся съ интересами Австрії? Чи мы не давали численныхъ доказовъ того майному и криво, що хочемо поги и пдемо разомъ съ сїю державою і що інтересы династії зросли съ нашими? Чи Русинъ съ своюю глубокою релігійностю і консерватизмомъ не єсть цѣннимъ елементомъ въ розвою культури і гуманності? Але якъ-разъ для тихъ наведеныхъ причинъ хоче и бѣть выбороти для сїбе ширшу участь въ житю конституційнѣ Австрії и при головномъ престолѣ пояснити свои потребы до житя національного і политичного, хоче показати великий похибики якихъ може и зъ несвѣдомости допустились керманничѣ державнїй не безъ шкоды для самої же державы. Другимъ выдерати набутї національний чи політичнїй права — Русинъ не хоче и не буде. Тутъ історія нимъ пережита дає повну поруку. И не пдѣ бѣти нищить сего, съ чимъ Австрії нынѣ добре, не вѣйтъ въ коалицію съ фактичною опозицією, але и не допустить вже, щобъ безъ потребы переходжено надінимъ до порядку дневнаго. Только на тепер!

инакше сказавши, они мусять двигатися власною помочею. Не дастся заперечити, щобъ мѣжъ нашими хлѣборобами не було до того засобівъ, щобъ они не мали змислу до того.

Я вже згадавъ, що по многихъ нашихъ громадахъ суть уже зароды власної помочи а коли нардѣ нашъ дойде до бльшої свѣдомости своихъ потребъ, до бльшої шої просвѣтъ, тогды бѣтъ ще бльше арозумѣє користи такихъ сплочокъ кредитовихъ. Але щобъ тѣ зароды крeditової помочи розсѧяній мѣжъ нашими хлѣборобами зложились въ громадну силу, то треба ихъ въ способѣ отповѣднаго въорганизувати въ однѣ союзъ сплочокъ. Въ тѣй цѣли повинна осно ватися въ осередку нашого краю сплока задаткова іща днicha, оперта на взаимності і власнїй помочи, яко інституція осередна въ шоваша въ самого народа для пдомоги і пднесення хлѣборобовъ і всѣхъ господарствъ селянъскихъ і маломѣщанъскихъ. Членомъ такої сплочки може бути кождий господарь, котрый зложить до сплочки, чи то на рахъ, чи ратамъ невеличкїї удѣль, що вѣстася її власностю.

Съ такою сплокою повинно-бы такожъ бути получене убеспечене хлѣборобовъ бѣтъ шкодъ огневыхъ, градовихъ, повеней, заразъ на худобу и убеспечене на житя. Убеспечене чи асекурація повинна-бы дѣлatisя на отධѣль чи то на секції пдслідженія ріжного призначення.

Ріжнї отධѣль асекураційнї можна-бы помало вводити въ житя одинъ по другомъ, пдслія того, якъ показалася-бы потреба і змисль

до того. Та головна сплока мала-бы о тѣ

дбати, щобъ на основѣ уложеного нею статута завязувались по селяхъ, мѣсточкахъ і мѣстахъ сплочки мѣсцевїй, не только для улекшенія кредиту особистого, але такожъ для

улекшенія закупна нарядовъ і машинъ господарскихъ, наєнна, робочи худобы, і іншого статку господарскаго. Дальше малабъ ся головна сплока входити въ отвішеви сті певнми і на здоровихъ основахъ опертыми іпотечными банками, щобъ бѣтъ нихъ въ потребѣ можна звати пожики сплатнї ратамъ розложенными на довшій лѣтъ, такожъ дбати о розширене промислово-господарскихъ вѣдомостей черезъ бгчиги и выдаване письма

промислово-господарскаго отповѣднаго по потребамъ і приступного для хлѣборобовъ. При

Про упадокъ нашого хлѣборобства і способъ его подвигненія.

(Отчтывъ Александра Барвѣнскаго для членовъ Тернопольской філії «Просвѣти» 13 (25) марта 1885.)

(Даліше.)

Науку и просвѣту обовязаній дати хлѣборобамъ передовѣмъ держава і край въ школахъ народныхъ і недѣльныхъ, а навѣть въ школахъ промислово-господарскихъ, котрѣ потреба-бы конче въ нашій краю позаводити. Однакъ властивого жерела помочи для нашихъ господарствъ селянъскихъ і маломѣщанъскихъ потреба глядѣти мѣжъ самими хлѣборобами або

Погорецкого, Петра Сѣдлецкого, Ивана Баранецкого, Антона і Альберта Пшентновскихъ. Оскаржувавъ самъ ігуменъ, Каосінъ Комарянскій і наїстникъ скитскій Іоанъ Юшанівскій, а боронивъ самъ Семенъ Ладновскій съ сыномъ своимъ Петромъ. Кромѣ того було много сїдківъ зъ одній стороны і зъ другої.

Що до сїбрнхъ грунтівъ рѣшивъ той судъ, переглянувші всї документы і всї перевіривши судові въ часѣ трилїтнаго процесовання, що Ладновскій має ихъ въ сїй часті звернути правому властителеви, т. є. Скитови, а за вырубланий лѣтъ, за уживанье колькалѣтніе грунтівъ, і за кару, що розпочавъ неоправдливый процесъ, має заплатити монастыреви, разомъ все вчисливши, 397 зол. п. і 2 грошъ до 3 го лютого, отже до 4 днівъ за поквитованьемъ, въставленымъ чрезъ ігумена. Таже було розсудити другу справу, т. є. соварню і бїйку въ Журакахъ, при чѣмъ згинувъ бувъ сромонахъ Іоанікій Матковскій. Подано насампередъ обомъ сторонамъ до възвіненія протоколи зъ питаннями і дано потому та заповненій протоколи взаимно обомъ сторонамъ до прочитання. Огтакъ переслухано устю одніхъ і другихъ, а въ конці впроваджено і переслухано сїдківъ одної і другої сторони. Вызвавъ такій засудъ: Безперечно допустивъ Ладновскій убийство, але і друга сторона не безъ вини. Замѣсть жадати бѣтъ подданыхъ, щобъ они роботизну бѣробляти на грунтівъ, хотѣли ихъ черпѣти забрати на силу до Скиту (до Маняв), повязали ихъ посторонками і повыкідали на возы. Силу мали ве-

Процесъ Скита съ шляхтичемъ Семеномъ Ладновскимъ въ рокахъ 1736—1739.

Отчтывъ на вечеринахъ «Рускої Бесѣди» у Львовѣ днія 3 марта с. р.

Дръ Юліанъ Целевичъ.

(Конецъ.)

Фактъ сей зробивъ незвичайну сенсацію въ цѣлїй околиці. Монахи возили въ отвертїй домовиннї трупа, одягненого въ ризы монашїй василіанскї, і показували всѣмъ и всіоди его ногу розтріскану і кровю закипілу рану Гундача та голосили, що Ладновскій есть убійца. На ихъ просьбу обвѣстить судъ галицкїй черезъ свого потара Павла Каспировича тое убийство на замку и въ цѣлїй повѣтѣ, а той же Каспировичъ засеквеструвавъ 6 жовтня въ добрахъ Ладновскаго въ Гвоздї, Журакахъ і Старуні всѣляхихъ рѣчей на 8.000 зол. п. за всѣ кривди, процесы і за убийство. Обѣ стороны запозвали себе зновъ на галицкїй замку, наступили зновъ новій вѣзваніи судові, новій трудності і зволѣканія, всѣляхаго рода протесты, манифестації, реманіфестації і т. д. Черпѣ оскаржили Ладновскаго за убийство, а той показувавъ въ судѣ синяки на тѣлѣ і закровавлену одѣжду. Все то омиваємо, подасимъ лиши въ скороченю одно заявленіе, подане Ладновскимъ 16 грудня 1738 р. до актобъ, бо показує, якъ мудро умѣвъ бѣтъ обернути вину на монахівъ і межъ добрѣ знатъ штуку денунціацію. Жалуєся бѣтъ именно въ своїмъ протестѣ, поданомъ до

